

Jugoszlávia egy új játszma kezdetén

Hódi Sándor Milosevicsről, Kostunicáról, a demokratikus kibontakozás esélyeiről

Kétségtelen, hogy a belgrádi politikai változás fordulópontot jelenthet a szerb nép életében, lehetővé teszi számára azt a szemléltetvást, amelyről egyelőre csak feltételek módjában beszélhetünk – nyilatkozta lapunknak adott interjújában Hódi Sándor. A vajdasági politikai elemző arra figyelmeztetett, az öröm korai lehet, hiszen számtalan jel utal arra, hogy október ötödikén csak a balkáni népek vérzivataros történetének egy újabb fejezete vette kezdetét.

■ PATAKY ISTVÁN

A Milosevics-rendszer gyakorlatilag egy nap alatt megbukott, de erre a napra tizenkét évet kellett várni. Miért éppen most fordított hátat a nép Milosevicsnek?

– A dolgoknak általában egyszerű a magyarázata. A hihetetlen mértékű szegénység és a közelgő téltől való rettegés éppen elég volt ahhoz, hogy a nép az utcára vonuljon. Az emberek felélték tartalékait, és a legostobább számára is nyilvánvalóvá vált, hogy külső segítség nélkül ezt a telet már nem lehet kihúzni. Mivel a Nyugat egyre csak azt hajtogatta, hogy addig nincs segély, amíg nem meneszti Milosevicsét, más kiút nem volt, mint félrelátni őt, jöllehet politikailag semmi bajuk nem volt vele.

– Ez amnyit jelent, hogy Milosevics akár még a hatalomba is visszatérhet?

– Véltetően egy új játszma kezdetén vagyunk, amelyben Milosevics esélyei ugyan rosszabbnak látszanak, mint a korábbi fordulóknak, ez azonban csak még nagyobb kihívást jelenthet számára. A világ a zsarnok bukását ünnepli, az öröm azonban korai, mert függetlenül attól, hogy formálisan új ember került az állam élére, a lapokat a háttérből még mindig Milosevics keveri. Ha nem így lenne, ő már régén Hágába került volna.

– Vojislav Kostunica szinte a semmiből, az ismeretlenségből ke-

rült az ellenzék élére, most pedig az elnöki pozícióba. Miért éppen Kostunica?

– Azt hiszem, nem tévedünk nagyot, ha azt állítjuk, hogy rá voltak legkevésbé féltékenyek az ellenzéki pártvezérek, ugyanakkor az ő személye képviseli azt politikai minimumot, amiben mindannyian meg tudtak egyezni. Ez a minimum nem sok, ahogyan az már lenni szokott a „legkisebb közös többszörös” esetében. Úgy tűnik, Kostunica tisztában van szerepével, többször is hangsúlyozta, hogy csak nagyon rövid ideig óhajítja ezt a posztot betölteni. Mindazonáltal eléggé ellentmondásos személyiség, aki most a demokráciáért küzd, de annak idején támogatta a boszniai, a horvátországi és a kosovói háborút, ami miatt ellenfelei Seseljhez hasonlították, csak szalonképebb kiadásban. Politikai kampánya során az ország decentralizációjáról beszélt, 1974-ben azonban az akkori Jugoszlávia decentralizációja miatt került szembe a hatalommal. A kompromisszumok emberének látszik, aki képes egyesíteni a szerb ellenzékét, ugyanakkor saját pártján belül egyeduralkodó.

– Sokat várnak tőle a vajdasági magyarok is.

– A vajdasági magyarság egy emberként állt Kostunica mellé a választásokon, ez a szerelem azonban viszonzatlan, mert a kisebbségi jogokat illetően Kostunica éppen olyan szűkkeblű nacionalista, mint a többi szerb pártvezér.

– Mikor várható a jugoszláviai, szerbiai helyzet normalizálódása?

– Szerbia hosszú és súlyos konfliktushelyzet elé néz, amely a köztársasági választásokig aligha fog normalizálódni. A törékeny ellen-

LÉPNYAI PÁL RAICA

zéki koalíció nem érzi eléggé felvértezve magát ahhoz, hogy teljes egészében magához ragadja a hatalmat, hiszen már így is az a vad éri, hogy úgymond, törvényellenesen megszállta a szerbiai állami intézményeket. Kostunica hívei ugyanakkor attól félnek, hogy ha túl lassan veszik át az ellenőrzést a hatalmat adó intézmények fölött, akkor Milosevics hívei megerősítik pozícióikat, és megkísérelhetik visszafordítani a beindult változásokat.

– Úgy tűnik, a hadsereg egyértelműen az új elnök mögé áll. De mi van a rendkívül erős szerb rendőrséggel és a titkosszolgálatokkal? Az

erre vonatkozó hírek eléggé ellentmondásosak.

– Annak ellenére, hogy a rendőrök nem voltak hajlandók lőni a tüntetőkre, a rendőrség Milosevics kezében van. A titkosrendőrség főnöke nem távozott posztjáról, sőt, egyre magabiztosabb. Milosevics – saját biztonsága érdekében – megpróbálja továbbra is kezébe tartani a rendőrséget és annak különleges egységeit, a tárcára azonban az ellenzék is igényt formál, mert tisztázni van vele, hogy az erdőkonfliktusok kieleződése esetén döntő szerepe van annak, hogy azt ki irányítja.

Pénzszórás?
Miről beszél?

Biztos mobilról, akár 100 forintos percdíjért.

A MOBIL PERCDÍJ